

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **Ing. E. L.**
bytem x
zastoupený JUDr. Markem Chlebikem, advokátem
sídlem Nepelova 953/7, 198 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/169031-421/1

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/169031-421/1 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Marka Chlebika, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí, kterým bylo žalovaným podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“) zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán prvního stupně“ či „úřad práce“) č. j. ABG-2259/2022-06/E-02 ze dne 22. 8. 2022. Prvoinstančním rozhodnutím byl žalobce vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání ode dne 9. 5. 2022 z důvodu maření součinnosti s úřadem práce.
2. V žalobě žalobce namítal, že žalovaný i správní orgán prvního stupně ve svých rozhodnutích zcela opominuli judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudek č. j. 1 Ads 52/2021-31 ze dne 11. 5. 2021. Poukázal na to, že také nebyla nikterak zohledněna jeho snaha získat nové zaměstnání. Odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí považoval za čistě účelové a měl za to, že jeho vydáním byl zkrácen na svých právech.
3. Ve vyjádření k žalobě žalovaný mimo jiné uvedl, že jak vyplývá ze spisu, žalobce byl povinen dostavit se na úřad práce ve stanoveném termínu dne 9. 5. 2022 v 16:15 hodin, což nesplnil. S tímto termínem byl žalobce seznámen dne 8. 4. 2022, kdy mu do datové schránky byla doručena pozvánka k osobnímu jednání. Žalobce měl tedy tuto pozvánku k jednání ve své dispozici a mohl kdykoli zkontrolovat datum stanoveného termínu, které bylo zapsáno čitelně. Dle žalovaného pak nelze přihlížet k žalobcem namítanému, že si spletl datum schůzky, že do kalendáře si špatně napsal den stanoveného jednání na úřadu práce na 16. 5. 2022. Žalovaný měl za to, že je na zodpovědnosti každého uchazeče o zaměstnání, jak přistupuje ke svým povinnostem. Nicméně podle žalovaného, přestože žalobce uváděl, že termín měl poznamenaný na 16. 5. 2022, dostavil se na úřad práce již dne 12. 5. 2022. Žalovaný je tak názoru, že žalobce měl ke svým povinnostem přistupovat odpovědněji, tak, aby se na stanovený termín dne 9. 5. 2022 dostavil. Současně odkázal např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Ads 42/2014 - 19 ze dne 9. 7. 2014. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.
4. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
5. Při jednání konaném před zdejším soudem dne 24. 10. 2023 právní zástupce žalobce a zástupkyně žalovaného setrvali na svých právních názorech a procesních stanoviscích. Dne 31. 10. 2023 byl vyhlášen rozsudek.
6. Správní spis pak obsahuje pro danou věc tyto podstatné dokumenty: žádost o zprostředkování zaměstnání ze dne 7. 4. 2022, pozvánku k osobnímu jednání ze dne 8. 4. 2022, omluvu žalobce ze dne 12. 5. 2022, rozhodnutí správního orgánu prvního stupně č. j. ABG-2259/2022-06/E-02 ze dne 22. 8. 2022, odvolání žalobce ze dne 6. 9. 2022, žalobou napadené rozhodnutí č. j. MPSV-2022/169031-421/1 ze dne 12. 10. 2022.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 7. 4. 2022 žalobce zaslal úřadu práce prostřednictvím datové schránky žádost o zprostředkování zaměstnání, na základě, které byl zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání. V reakci na tuto žádost žalobce mu úřad práce dne 8. 4. 2022 prostřednictvím datové schránky zaslal zejména poučení uchazeče o zaměstnání, poučení účastníka správního řízení a „Pozvánku k osobnímu jednání“, ve které ho vyzval, aby se dostavil na úřad práce dne 9. 5. 2022 v 16:15 hodin za účelem zprostředkování zaměstnání, a v případě, že se osobního jednání nebude moci z vážných důvodů zúčastnit,

aby tuto skutečnost oznámil prostřednictvím e-mailu. Tato datová zpráva byla žalobci doručena dne 8. 4. 2022. Žalobce se na úřad práce ve stanoveném termínu dne 9. 5. 2022 v 16:15 hodin nedostavil, dorazil tam dne 12. 5. 2022. Písemně pak uvedl, že dne 9. 5. 2022 se nedostavil na osobní schůzku na úřad práce z důvodu lidské chyby, nezkontroloval přesné datum v květnu, a z dubna si pamatoval datum 16. 5. 2022. Za svou chybu se moc omlouval. Žalobce konstatoval, že celou dobu intenzivně hledá práci přes elektronické kanály i své kontakty. Dne 25. 5. 2022 bylo žalobci doručeno „Oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední“ ze dne 24. 5. 2022, ve kterém úřad práce uvedl, že zahajuje správní řízení ve věci vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání pro maření součinnosti s úřadem práce bez vážného důvodu, když žalobce se dne 9. 5. 2022 v předem stanoveném termínu nedostavil k osobnímu jednání na úřad práce. Dne 22. 8. 2022 úřad práce vydal rozhodnutí č. j. ABG-2259/2022-06/E-02 o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání pro maření součinnosti. Toto rozhodnutí bylo žalobci oznámeno dne 22. 8. 2022. Proti rozhodnutí úřadu práce o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání žalobce podal dne 6. 9. 2022 včasné odvolání, ve kterém uvedl, že s tímto rozhodnutím nesouhlasí, neboť úplné vyřazení z evidence za jedinou osobní chybu považuje za zcela nepřiměřené. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

8. Soud posoudil předmětnou věc takto:
9. Podle ust. § 26 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) *„fyzická osoba se zařadí do evidence uchazečů o zaměstnání dnem podání písemné žádosti o zprostředkování zaměstnání. Požádá-li fyzická osoba o zprostředkování zaměstnání nejpozději do 3 pracovních dnů po skončení zaměstnání nebo jiných činností, které jsou uvedeny v § 25 odst. 1, nebo činností, které jsou podle § 41 odst. 3 považovány za náhradní doby zaměstnání, zařadí se do evidence uchazečů o zaměstnání ode dne následujícího po skončení zaměstnání nebo těchto činností.“*
10. Podle ust. § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti *„[u]chazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce (§ 31)“.*
11. Podle ust. § 31 písm. c) téhož zákona *„[u]chazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže se nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce ve stanoveném termínu bez vážných důvodů [§ 5 písm. c)]“.*
12. Podle ust. § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti se za vážné důvody považují mimo jiné důvody spočívající v jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.
13. Nejvyšší správní soud se v rámci své rozhodovací činnosti výkladem citovaných ustanovení již opakovaně zabýval, např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 124/2013-82, ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30, či ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28, a aktuálně též v rozsudku ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 Ads 52/2021-31, z něhož též zdejší soud převážně vycházel při řešení této věci.
14. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zdůraznil, že pro posuzování, zda došlo k maření součinnosti s úřadem práce, je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zohlednit povahu (intenzitu) porušení povinnosti a důvod takového porušení (např. zda k němu došlo úmyslně, z lhostejnosti, či v důsledku omluvitelného omylu). Současně upozornil na

skutečnost, že výčet vážných důvodů obsažených v § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti je toliko demonstrativní, což umožňuje zohlednit i jiné důvody než ty, které výslovně uvádí zákon. To je ostatně patrné i ze skutečnosti, že § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti zakotvuje širokou kategorii „jiných vážných osobních důvodů“, potažmo „důvodů hodných zvláštního zřetele“, které pokryjí i případy nespádající pod žádný z dříve vyjmenovaných důvodů.

15. V rozsudku ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30, Nejvyšší správní soud dále dovodil, že s ohledem na dalekosáhlé důsledky vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání „*musí úřad práce hledat proporcionalitu mezi těmito důsledky a závažností porušení povinnosti ze strany uchazeče o zaměstnání (respektive důvody, pro které povinnost porušil). Posuzování této proporcionality se musí promítnout do interpretace pojmu ‚vážný důvod‘ a následně také do aplikace zákonných ustanovení na konkrétní případ.*“
16. V dané věci je mezi stranami nesporné, že žalobce se na termín návštěvy dne 9. 5. 2022 ke správnímu orgánu prvního stupně nedostavil, o tomto termínu byl žalobce informován. Žalobce na termín schůzky zapomněl. Svoji chybu si uvědomil dne 12. 5. 2022, kdy se omluvil a dostavil se ke správnímu orgánu prvního stupně. Zdejší soud však má s ohledem na skutečnosti zjištěné z obsahu správního spisu a z vyjádření samotného žalobce za to, že jeho pochybení nedosahovalo takové intenzity maření součinnosti, aby bylo nutno přistupovat k jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Přestože totiž ust. § 31 zákona o zaměstnanosti výslovně neskýtá prostor pro správní uvážení a v případě zákonem stanovených podmínek úřad práce musí uchazeče o zaměstnání z evidence vyřadit, zároveň zakotvuje neurčité právní pojmy, v jejichž výkladu správním orgánem lze zohlednit individuální okolnosti posuzovaného případu.
17. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2018, č. j. 6 Ads 242/2017-26, plyne, že je zcela adekvátní přihlídnout ke konkrétním okolnostem, pro které se uchazeč na úřad práce nedostavil, tj. zda se v případě omylu na úřad práce dostavil v dobu, kdy se domníval, že se schůzka koná, a zda jeho jednáním nedošlo ke zmaření účelu vedení v evidenci – zprostředkování konkrétního zaměstnání.
18. Z vyjádření žalobce vyplývá, že na sjednaný termín zapomněl, své opomenutí si následně uvědomil, sám úřad práce kontaktoval s omluvou a na úřad práce se opakovaně osobně dostavil.
19. Z jednání žalobce nijak neplyne, že by se snažil sjednané schůzce na úřadu práce účelově vyhnout, nebo že by neměl skutečný zájem se nechat zaměstnat. Schůzka, která měla proběhnout dne 9. 5. 2022, byla žalobci oznámena s měsíčním předstihem a na tuto schůzku žalobce zapomněl, resp. měl za to, že se má konat až dne 16. 5. 2022. Vzhledem ke skutečnosti, že předmětná schůzka byla stanovena s téměř měsíčním předstihem, je opomenutí žalobce pochopitelnější a omluvitelnější, neboť v daném období aktivně hledal zaměstnání a pracoval s mnoha různými termíny.
20. Obdobně jako ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 Ads 52/2021 (resp. v přezkoumávaném rozsudku Krajského soudu v Brně, sp. zn. 33 A 33/2019), ani zde nic nenásvědčovalo tomu, že by v den sjednané schůzky byla pro žalobce připravena jedinečná pracovní nabídka. Žalovaný v napadeném rozhodnutí argumentuje tím, že pro žalobce byla připravena nabídka pěti pracovních míst. Zdejší soud však po prostudování spisového materiálu zjistil, že listina „Nabídka pracovních míst podle data nástupu“ je ve správním spise řazena až po omluvě žalobce z jednání, které mělo proběhnout dne 9. 5. 2022,

navíc na listině je uveden datum 10. 10. 2022 (pravděpodobně výtisk), tedy datum bezprostředně předcházející vydání napadeného rozhodnutí. Soud si je vědom skutečnosti, že volná pracovní místa uvedená v listině „Nabídka pracovních míst podle data nástupu“ mají uveden nástup do zaměstnání přibližně v období, kdy měla proběhnout schůzka žalobce na úřadu práce, avšak s ohledem na způsob vedení a řazení správního spisu (není číslovaný) a data uvedená na listině „Nabídka pracovních míst podle data nástupu“ není možné uzavřít, že pro žalobce byla dne 9. 5. 2022 připravena jedinečná nabídka pracovních míst.

21. I s ohledem na tyto okolnosti představovalo vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání zcela nepřiměřenou reakci na jeho lidsky pochopitelný omyl.
22. Žalovaný pochybil, pokud odmítl, jakkoliv ve prospěch žalobce zohlednit, že sám kontaktoval úřad práce s omluvou a aktivně dále řešil s úřadem práce vzniklou situaci a zároveň hledal zaměstnání. Tento postup odporuje současné judikatuře (například již zmiňovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 52/2021-31, bod 26).
23. Soud dále připomíná, že činnost správních orgánů je v první řadě službou veřejnosti a při výkonu svých pravomocí by měl mít správní orgán vždy na zřeteli účel, pro který byl zřízen. Smyslem činnosti úřadu práce je především zprostředkování zaměstnání. K tomuto účelu by měla vést veškerá činnost úřadu, přičemž vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání by mělo představovat pouze krajní opatření, nikoliv běžný nástroj řešení agendy úřadu práce. Soud nikterak nepochybuje, že uchazeč o zaměstnání si musí plnit své zákonné povinnosti. Bez jeho součinnosti ostatně ani není úřad práce schopen dostát své úloze. Vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání má však pro uchazeče dosti tvrdé právní důsledky, a to nejen v oblasti naplnění jeho ústavního práva na práci (čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod) tím, že je mu odepřena pomoc při zajištění zaměstnání a eventuálně i hmotné zabezpečení v podobě podpory v nezaměstnanosti, ale i v oblasti účasti na důchodovém a zdravotním pojištění. Úmyslem zákonodárce při zakotvení možnosti vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání přitom bezesporu nebylo „trestat“ uchazeče za každé bagatelní pochybení, ale zajistit, aby výhod spojených s vedením v seznamu uchazečů o zaměstnání nemohly požívat osoby, které své postavení zneužívají a znemožňují úřadu práce vykonávat jeho činnost.
24. Vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání bylo proto za daných skutkových okolností nepřiměřené povaze porušení povinností žalobce. Nedostatek intenzity porušení povinností soud ve shodě se shora citovanou judikaturou považuje za jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti. Jelikož žalovaný tuto právní otázku posoudil nesprávně, je napadené rozhodnutí nezákonné.
25. Žalovaný při jednání konaném dne 24. 10. 2023 poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Ads 23/2023-43 ze dne 23. 8. 2023 a č. j. 3 Ads 10/2022-29 ze dne 14. 6. 2023, ve kterých se Nejvyšší správní soud rovněž věnoval problematice vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Zdejší soud má za to, že závěry usnesení č. j. 3 Ads10/2022-29 ze dne 14. 6. 2023 jsou zcela ve shodě se závěry, ke kterým dospěl městský soud v tomto rozsudku. Pokud se jedná o usnesení č. j. 9 Ads 23/2023-43 ze dne 23. 8. 2023, tak v případě, který přezkoumával Nejvyšší správní soud, vyšel Krajský soud v Plzni ze starší judikatury, která byla již překonána judikaturou Nejvyššího správního soudu, na kterou odkazuje zdejší soud v tomto rozsudku.

26. Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. soud rozhodl, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku (§78 odst. 5 s. ř. s.).
27. O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a úspěšnému žalobci přiznal jejich náhradu. Náklady řízení představují především zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady za zastoupení žalobce advokátem ve výši 9 300 Kč, což tvoří 3 úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci samé, účast při jednání) a související paušální poplatky v celkové výši 900 Kč (3x 300 Kč) dle §§ 7, 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) g) a 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, po zvýšení o částku, která odpovídá příslušné sazbě daně, ve výši 2 142 Kč dle § 57 odst. 2 s. ř. s., neboť právní zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty. Náklady řízení tak celkem činí částku v celkové výši 15 342 Kč. Soud nepřiznal žalobci odměnu za repliku, neboť tato replika neobsahuje žádnou právní argumentaci, a nejedná se tak o účelně vynaložené náklady.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. října 2023

JUDr. Marcela Rousková
samosoudkyně

